

[Hilmar Baunsgaard.]

engelsk økonomi viser, at der endnu ikke er sikre tegn på, at den økonomiske sanering, som den engelske regering har forsøgt, er ved at slå afgørende igennem. Og der er næppe grundlag for at antage, at den engelske regering på denne baggrund er villig til at tillade en kunstig stimulering af den økonomiske aktivitet. Hertil må så føjes for Englands vedkommende, at den udenrigspolitiske udvikling i dette år har været meget ugunstig over for engelsk økonomi. Krisen i mellemøsten, som vi også har haft visse økonomiske følgevirkninger af, har jo været betydelig mere følelig for England end vel for noget andet land i vesten, og det kan man jo synes er synd for England, men det giver næppe noget grundlag for at tro på, at der vil komme en snarlig vækst i den økonomiske aktivitet i England.

Sverige, som er vores næstvigtigste aftagerland, har jo bedre økonomisk greb om tingene, end man har det i England. Men skal man bedømme mulighederne for at få bedre afsætning på det svenske marked, så er der i hvert fald to ting, man må tage i betragtning. For det første at Sverige har i dette år gennemført en finanspolitisk stramning, som, om ikke andet, så i hvert fald vil komme til at betyde, at konkurrencen på det svenske marked er blevet strammet, d. v. s. at også vore afsætningsvilkår er blevet vanskeliggjort. Dernæst må man erindre sig, at Sverige er, ganske som vi er det, med sin meget store udenrigshandel aldeles afhængig af, om der kommer en økonomisk opgang i de store vestlige lande. Den meget, meget store svenske industrieksport er følelig berørt af vilkårene i de andre vestlige lande, og uden en økonomisk opgang i de større vesteuropæiske lande er der næppe realistisk grundlag for at tro, at den almindelige økonomiske og afsætningsmæssige situation på det svenske marked ville blive så god, at vi kunne regne med, at konkurrencen lettede. Jeg tror derfor ikke, der er grundlag for isoleret at tro på,

at en økonomisk opgang, der vil give sig mærkbare udslag i en lettelse i afsætnings-situationen, er mulig for Sverige.

Og hvis man så endelig ser på det tredje af vore hovedmarkeder, nemlig Vesttyskland, ja, så er jeg nok ved en bedømmelse kommet til det samme resultat som statsministeren, at der er grundlag for at tro på en vis konjunkturopgang i Vesttyskland; men spørgsmålet er, om denne konjunktur-opgang får lov at slå igennem på en sådan måde, at vi i løbet af en relativt overskuelig tid kan regne med en lettelse af afsætningsmulighederne, og her er jeg ikke så sikker. Man har stadig et betydeligt antal udenlandske arbejdere i Tyskland, samtidig med at man har en 300.000 tyske arbejdere uden beskæftigelse, og det er da ganske klart, at det må først og fremmest være formålet for Tyskland at føre en økonomisk politik, der kan frigøre dem for det afhængighedsforhold, som en langtidskontrakt med udenlandske arbejdere er, og i stedet skaffe beskæftigelsesmulighed til alle tyske arbejdere. Det tror jeg alle vil kunne forstå at et land må reagere sådan. Og det vil altså sige, at man nok under alle omstændigheder vil være forsigtig med at lade aktiviteten antage en sådan styrke, at den igen gør det nødvendigt at binde sig med langtidskontrakter til udenlandske arbejdere, hvortil jo må føjes, at på grund af de bitre erfaringer, Tyskland har med hensyn til følgerne af en inflationsudvikling og en belastning af betalingsbalancen, må man nok regne med, at der iblandt den nuværende generation af tyske politikere og tyske økonomer vil være enighed om, at man skal føre en meget forsigtig politik, så at inflationen ikke får sin chance i Tyskland. Alt dette må føre til det resultat, at vi i bedste fald tør håbe på en langsom forbedring af konjunkturerne i Vesttyskland og næppe så hurtigt og så tilstrækkeligt, at vi allerede til foråret skulle kunne mærke virkningerne af den.

Jeg tror derfor, at Danmark alt i alt må indstille sig på, at det først og fremmest